

IS-BWYLLGOR LLES ECONOMAIDD

02 Hydref, 2026

TEITL: Y Gronfa Twf Lleol yng Ngogledd Cymru – y camau nesaf arfaethedig a chasglu tystiolaeth

AWDUR: Alwen Williams, Prif Weithredwr, Uchelgais Gogledd Cymru
Iain Taylor, Rheolwr Rhaglen, Uchelgais Gogledd Cymru

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Diweddaru'r Is-bwyllgor Lles Economaidd ar y Gronfa Twf Lleol (LGF), ac i ofyn am gefnogaeth yr Is-bwyllgor i fwrw ymlaen â'r gwaith sydd ei angen i sicrhau cyllid o tua £80 miliwn i ogled Cymru, am y ddwy flynedd nesaf, gan Lywodraeth Cymru.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Bod yr Is-bwyllgor yn nodi'r gofyniad gan Lywodraeth Cymru am Gynllun Twf Rhanbarthol 10 Mlynedd a Chynllun Cyflawni'r Gronfa Twf Lleol ar gyfer Blynnyddoedd 2 a 3 i'w gyflwyno erbyn Ionawr 2027 - i'w gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru i ryddhau cyllid o fis Ebrill 2027.
- 2.2. Bod yr Is-bwyllgor yn gofyn i bob sefydliad partner ymgynghori'n fewnol, nodi a chyflwyno erbyn 30 Hydref 2026 eu blaenoriaethau strategol yn unol â chanllawiau a fframwaith Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gronfa Twf Lleol, gan weithio gyda swyddogion CBC a fydd yn cydlynu'r broses.
- 2.3. Bod yr Is-bwyllgor yn cymeradwyo'r rhaglen waith arfaethedig fel y nodir yn adrannau 4.5 a 4.6 o'r adroddiad hwn a gofyn i'r Prif Weithredwr sy'n gweithio ochr yn ochr â swyddogion o sefydliadau partner a Llywodraeth Cymru baratoi Cynllun Twf Rhanbarthol interim a cheisio cadarnhad y bydd y dull hwn yn bodloni gofynion Llywodraeth Cymru.
- 2.4. Bod yr Is-bwyllgor yn nodi y bydd adroddiadau pellach ar y Cynllun Twf Rhanbarthol a Chynllun Cyflawni'r Gronfa Twf Lleol ar gyfer Blynnyddoedd 2 a 3 yn cael eu cyflwyno ym mis Tachwedd a mis Rhagfyr i sicrhau mewnbwn a chyfarwyddyd gan yr Is-bwyllgor, ochr yn ochr â chanllawiau Llywodraeth Cymru, cyn cyflwyno cynnig terfynol i'w gymeradwyo ym mis Ionawr 2027.

3. Y RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Mae tua £80 miliwn o gyllid (tua £40 miliwn y flwyddyn) ar gael ar gyfer gogledd Cymru ar gyfer blynnyddoedd 2 a 3 y Gronfa Twf Lleol, yn amodol ar gymeradwyaeth Llywodraeth Cymru. Mae angen y gwaith a amlinellir yn argymhelliad 2.1, 2.2 a 2.3 er mwyn sicrhau cymeradwyaeth Llywodraeth Cymru i ryddhau cyllid o fis Ebrill 2027 ymlaen.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 4.1. Mae Cronfa Twf Leol y Llywodraeth (LGF) yn disodli'r Gronfa Ffyniant Gyffredin. Yng Nghymru mae'n cael ei gweinyddu gan Lywodraeth Cymru drwy ei Gynllun Buddsoddi LGF. Bydd unrhyw gyllid ar ôl hynny yn dibynnu ar Adolygiadau Gwariant yn y dyfodol.

- 4.2. Mae Blwyddyn Ariannol 2026–27 yn flwyddyn pontio. Mae Cyngor Gwynedd yn parhau fel awdurdod lleol arweiniol yng ngogledd Cymru o dan yr hen fodel SPF, gan weithredu o dan gynllun pontio y cytunwyd arno gyda Llywodraeth Cymru. Mae gogledd Cymru yn derbyn £33.98m eleni. Mae hyn yn cynnwys £200,000 o refeniw ar gyfer meithrin capasiti'r CBC, a ddarperir yn benodol fel y gall y CBC baratoi cynllun rhanbarthol.
- 4.3. O 2027-28, bydd Llywodraeth Cymru yn dyfarnu cyllid yn uniongyrchol i'r pedwar Cyd-bwyllgor Corfforedig drwy lythyrau cynnig grant blynyddol. Yna bydd pob CBC yn arwain ar gynllunio rhanbarthol a dethol portffolio. Dyraniad dangosol gogledd Cymru yw £41.44m yn 2027–28 a £39.92m yn 2028–29. Mae pob blwyddyn yn cynnwys neilltuo cyfalaf ar draws Cymru gyda £5.37m ar gyfer gogledd Cymru. Mae hyn yn rhoi tua 21.5% o gyfanswm Cymru i'r rhanbarth.
- 4.4. Mae'r dyraniadau hyn yn rai dangosol. Maent yn amodol ar Lywodraeth Cymru yn cytuno ar gynllun rhanbarthol ar gyfer gogledd Cymru. Mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl i'r cynllun hwnnw nodi gweledigaeth hirdymor, y weledigaeth 10 mlynedd ar gyfer y rhanbarth. Mae'n disgrifio'r dull hwn fel un sy'n adlewyrchu arfer gorau'r OECD ac yn debyg i'r Cynlluniau Twf Lleol sy'n cael eu paratoi yn Lloegr.

4.5 Cynllun Cyflawni Twf Lleol

- 4.5.1. Rhaid i fuddsoddiad LGF ar gyfer blynyddoedd 2 a 3 gyd-fynd â thair blaenoriaeth Llywodraeth Cymru: busnesau mwy cynhyrchol a chystadleuol; cynyddu sgiliau a chefnogi pobl i weithio; a gwella seilwaith rhanbarthol. Mae yna hefyd 8 amcan o fewn y blaenoriaethau hyn (gweler y rhestr lawn yn Atodiad A). Rhaid i'r cynllun LGF esbonio sut mae ymyriadau yn mynd i'r afael â gwahanol anghenion ar draws y rhanbarth, gan gynnwys yr ardaloedd sy'n wynebu'r heriau mwyaf. Rhaid iddo hefyd ddangos y bydd cyllid LGF yn trosoli buddsoddiad preifat ychwanegol. Mae Llywodraeth Cymru yn derbyn bod effaith uniongyrchol, mesuradwy ar gynhyrchiant yn afrealistig. Fodd bynnag, mae'n disgwyl bod "edefyn aur" clir o weithgarwch rhanbarthol i'w flaenoriaethau ar gyfer twf cynhyrchiant ac ar gyfer ardaloedd sydd ar ôl i ddal i fyny.
- 4.5.2. Yn ystod mis Hydref rydym yn cynnig 'galwad am dystiolaeth' 4 wythnos gan sefydliadau partner, gan ofyn i bob partner nodi eu blaenoriaethau strategol ar gyfer lleihau bylchau cynhyrchiant, mynd i'r afael ag anghydraddoldebau mewn ardaloedd o amddifadedd a gwledigrwydd ar draws y rhanbarth, a sut mae eu cynigion ar gyfer ymyrraeth yn cyd-fynd â fframwaith Llywodraeth Cymru. Bydd y CBC yn cydlynu'r broses hon ac yn dod â'r allbynnau i'r Is-bwyllgor i'w hadolygu ym mis Tachwedd. Rydym yn rhagweld y bydd angen rhagor o waith ymgysylltu wedyn i fireinio a datblygu cynigion ymhellach.
- 4.5.3. Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod disgwyliadau ar gyfer gweithio mewn partneriaeth a thryloywder. Rhaid i unrhyw gynlluniau a gynhyrchir hefyd gael eu datblygu gyda chyrff sy'n cynrychioli busnes, partneriaid cymdeithasol a'r trydydd sector, addysg uwch ac addysg bellach, a chyllidwyr a sefydliadau cyllid. Ochr yn ochr â nodi blaenoriaethau strategol gyda phartneriaid, bydd angen i ni gytuno ar raglen ymgysylltu â rhanddeiliaid yng ngogledd Cymru. Er enghraifft, un opsiwn fyddai gofyn i'r Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol gydlynu pecyn sgiliau o ymyriadau dros y rhanbarth, gan weithio ar ran partneriaid. Yn yr un modd, gellid cydlynu pecynnau cymorth busnes yn rhanbarthol neu'n is-rhanbarthol i sicrhau cysondeb y cynnig, gan gadw cyflenwi yn lleol. Bydd yr opsiynau hyn yn cael eu harchwilio gydag Awdurdodau Lleol a phartneriaid yn ystod mis Hydref.

4.6. Cynllun Twf Rhanbarthol

- 4.6.1. Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i Gyd-bwyllgorau Corfforedig osod cynllun sy'n dadansoddi cryfderau, cyfleoedd ac anghenion hirdymor, gan osod gweledigaeth 10 mlynedd ar gyfer twf. Dylai'r weledigaeth honno gwmpasu pob cyfle twf sylweddol, nid cronfeydd LGF yn unig. Ar gyfer gogledd Cymru, mae'r rhain yn cynnwys y Cynllun Twf, Parth Buddsoddi Sir y Fflint a Wrecsam, Porthladd Rhydd Ynys Môn, cynigion datblygu niwclear Gwynedd, Parth Twf AI a gwynt ar y môr. Yna rhaid iddo ddangos sut y bydd buddsoddiad LGF yn mynd i'r afael â'r bylchau ac yn ychwanegu gwerth o fewn y darlun ehangach hwnnw. Rhaid iddo hefyd ddangos bod yr LGF yn ategu endidau a rhaglenni Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU megis Banc Datblygu Cymru, Busnes Cymru, Medr, UKRI, y Gronfa Gyfoeth Genedlaethol a Banc Busnes Prydain.
- 4.6.2. O ystyried yr amserlen gywasgedig, rydym yn cynnig datblygu Cynllun Twf Rhanbarthol dros dro o'r enw 'Tuag at Strategaeth Twf 10 Mlynedd' gan ei baratoi ym mis Tachwedd yn dilyn ymgysylltu ag Awdurdodau Lleol a phartneriaid rhanbarthol, a'i ddatblygu ymhellach gyda mewnbwn yr Is-bwyllgor ym mis Tachwedd a mis Rhagfyr. Bydd hyn yn anelu at osod y sylfeini allweddol ar gyfer y Cynllun Twf 10 Mlynedd. Pe bai'r Is-bwyllgor yn cymeradwyo'r dull hwn, byddai'r CBC yn ceisio cadarnhad gan Lywodraeth Cymru bod y dull hwn yn bodloni eu gofyniad i sicrhau Cyllid Twf Lleol ar gyfer Blynnyddoedd 2 a 3. Byddai'r dull yn caniatáu i'r Cynllun Twf 10 Mlynedd ffurfiol gael ei ddatblygu, ymgynghori'n ddemocrataidd arno a'i gymeradwyo'n fanwl ar ôl yr etholiadau Llywodraeth Leol ym mis Mai 2027.

5. CERRIG MILLTIR ALLWEDDOL A'R AMSERLEN

- 5.1. Gofynnir i'r Is-bwyllgor nodi'r gofynion ac i gymeradwyo'r amserlen arfaethedig. Yn benodol, gofynnir iddo nodi dau bwynt:
- Yn gyntaf, mae'r Cynllun Twf 10 mlynedd a'r Cynllun Cyflawni LGF yn cael eu datblygu gyda'i gilydd, fel bod buddsoddiad LGF yn cyfrannu'n glir at y weledigaeth ranbarthol ehangach.
 - Yn ail, mae'r amser cymeradwyo ym mis Ionawr yn hanfodol i sicrhau dyraniad 2027-28.

Dyddiad	Carreg Filltir
Hydref 2026	Ymgysylltu â'r chwe awdurdod lleol, a phartneriaid strategol, i adnabod blaenoriaethau strategol a chytuno ar ddull ar gyfer blwyddyn 2/3
Tachwedd – Rhagfyr 2026	Llunio RGP a Chynllun Cyflawni LGF wedi eu paratoi a'u diwygio.
Ionawr 2027	Cymeradwyaeth CBC o'r RGP a'r Cynllun Cyflawni
Chwefror – Mawrth 2027	Llywodraeth Cymru yn adolygu ac yn cytuno ar y cynllun; Cynnig grant 2027–28
Ebrill 2027	Gwaith o gyflawni LGF dan arweiniad CBC yn dechrau
2027–28 ymlaen	Adolygiadau chwe mis gan Lywodraeth Cymru; mae'r cynllun 10 mlynedd yn cael ei adolygu a'i adnewyddu ochr yn ochr ag Adolygiadau Gwariant y DU yn y dyfodol

6. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 6.1. Mae'r CBC wedi derbyn dyfarniad grant o £200,000 gan Lywodraeth Cymru yn 2026/27 i gynhyrchu'r Cynllun Twf Rhanbarthol a chefnogi'r trefniadau meithrin capasiti a phartneriaeth sydd eu hangen er mwyn paratoi i'w weithredu o fis Ebrill 2027 ymlaen.

7. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 7.1. Mae'r goblygiadau cyfreithiol ar hyn o bryd yn gyfyngedig. Mae'r adroddiad yn ceisio cymeradwyaeth i symud ymlaen â'r gwaith paratoi ar y Cynllun Twf Rhanbarthol a Chynllun Cyflawni'r Gronfa Twf Lleol ac nid yw'n cymeradwyo'r cynlluniau terfynol, prosiectau unigol na dyfarniadau cyllid. Bydd derbyn cyllid gan Lywodraeth Cymru yn y dyfodol, cymeradwyo cynlluniau ac wedyn penderfyniadau dilynol ar brosiectau neu gyllid angen yr awdurdod priodol sy'n gwneud penderfyniadau a chynghor cyfreithiol ac ariannol pellach.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Mae'r argymhellion yn darparu sail briodol i gynyddu'r gwaith paratoawl sydd ei angen i ddatblygu a chyflawni Cronfa'r Cynllun Twf Lleol. Nid oes unrhyw benderfyniadau terfynol yn cael eu gwneud ar hyn o bryd mewn perthynas â'r cynlluniau terfynol. prosiectau unigol neu ddyfarnu ariannol. Nid oes gennyf unrhyw wrthwynebiad i'r penderfyniadau a geisir."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

"Mae'r grant a ddarperir gan Lywodraeth Cymru wedi'i gynnwys mewn ystyriaethau cyllidebol ar gyfer 2026/27. O safbwynt ariannol nid oes gennyf unrhyw wrthwynebiadau i'r penderfyniadau a geisir; mae'r adroddiad hwn yn un o nifer o gamau i'w cymryd wrth ddatblygu'r Gronfa Twf Leol a'r cynllun twf rhanbarthol."

Cynllun Buddsoddi Twf Lleol – Cyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru

Blaenoriaeth 1: Busnesau yn fwy cynhyrchiol a chystadleuol

Amcan 1.1: Creu a thwff busnesau newydd potensial uchel, 'spinouts' a mentrau cymdeithasol - gan gynnwys o grwpiau sydd wedi'u tangynrychioli.

Amcan 1.2: Cynyddu buddsoddiad cyfalaf mewn busnesau potensial twf uchel i gefnogi twf cynhyrchiant

Amcan 1.3: Cynyddu lefelau buddsoddiad mewn capasiti Ymchwil, Datblygiad ac Arloesedd, camfanteisio a lledaenu mewn busnesau a sefydliadau ymchwil

Blaenoriaeth 2: Cynyddu sgiliau a chefnogi pobl i weithio

Amcan 2.1: Gostwng lefelau anweithgarwch economaidd, yn enwedig ymhlith pobl ifanc, pobl anabl, merched a phobl o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig

Amcan 2.2: Gwella sgiliau'r gweithlu trwy addysg a hyfforddiant hyblyg, sy'n seiliedig ar alw sy'n cyd-fynd ag anghenion sectorau twf uchel a rhanbarthol pwysig

Blaenoriaeth 3: Gwella seilwaith rhanbarthol

Amcan 3.1: Datgloi buddsoddiad mewn safleoedd ac adeiladau strategol

Amcan 3.2: Buddsoddiad cyfalaf wedi'i alinio â Chynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol

Amcan 3.3: Buddsoddiad cyfalaf wedi'i alinio â chynlluniau / strategaethau ynni rhanbarthol